

Biografie a historie

[Jiří Kabele](#)

[abstract]

[\[home\]](#) [\[back\]](#) [\[down\]](#)

1.

Jak to, že se lidé a sociální útvary ve svém životě mění a přitom si uchovávají identitu?

Biografie, historie a identita

2.

Biografii stejně jako historii zde chápeme jako produkt terciární narativní interpretace. Jsou sedimentovaným převypravováním životopisných líčení-historek, jejichž dynamika je dána potřebou porozumění sociálnímu dění a narativním sebe prezentacím. Toto porozumění druhotné narativizace vyjadřující i podíl ostatních jednajících a činitelů na utváření dění se rodí ve vyjednávání, v němž se dospívá k vyváženým, tj. i pravdě-podobným příběhům. Postavení v tomto vyjednávání stejně jako zatím za samozřejmou braná subjektivní perspektiva prvotní a druhotné narativní interpretace se zakládá na předpokladu, že účastníci si svou subjektivitu bezproblémově zachovávají v sociálním čase a prostoru. Tato identita-subjektivita je ale vnitřně rozporuplná, je trváním ve změnách, je spojitostí zahrnující nespojitosti. Není v tomto smyslu vymezována ani tak vztahy k druhým (intersubjektivně) jako vztaheností k následným časoprostorovým proměnám interpretátora a jednajícího v jedné osobě, který si na vzdory podstatným proměnám uchovává svou totožnost. Tuto vlastnost jsme nazvali intrasubjektivitou. V této kapitole si ukážeme, že je podložena zvláštními narativními konstrukcemi, buď biografií anebo historií, které zhodnocují líčení-historiky. Jestliže máme na mysli subjektivitu jednotlivce hovoříme o biografii, jestliže naopak jde o identitu sociálního útvaru, který je vždy ovšem také sociálním děním (viz subkapitulu „Figurace ve světle výzkumu“), hovoříme o historii.

Biografie a historie jako deklarace subjektivity

3.

Intrasubjektivita jednotlivce nebo sociálního útvaru, je-li deklarována biografií anebo historií, je aktem zasahujícím do intersubjektivity společně sdíleného světa s jinými subjektivitami. Není nikdy jenom promluvou určenou k sobě samému v případě biografie nebo k členům a součástem sociálního útvaru u historie, ale také sdělením jiným jednotlivcům a útvarům. Ty jej musí ve vlastním zájmu brát do značné míry vážně jako realitu alespoň v očekávaných důsledcích. Expresí subjektivity v každém případě podléhá sémiologickému principu, podle něhož identita je dána rozdíly. Z biografického a historického hlediska je tedy exprese subjektivity alespoň nepřímou reaktivní. Vymezuje se v „prostoru“ příběhů jako aktér

respektující strategicky ostatní aktéry. Biografie a historie nejsou tedy monologické útvary, jak je běžně pojmají laici a umocněně i historické vědy. Jsou alespoň nepřímě dialogické, konstituují biografické a historické vyjednávání jako zázemí pro vyjednávání na úrovni líčení-historek.

„Být“ a „mít“

4.

Jev intrasubjektivitě znamená být nezrušitelně trvajícím aktérem otevřeného příběhu života, mít úspěchy i neúspěchy, štěstí nebo smůlu (tj. získávat a ztrácet nejen majetek, ale i vhodné i nevhodné vlastnosti a dovednosti, ctnosti i nectnosti, mít starosti a vypořádávat se s nimi, mít zkušenosti, názory a šance). „Být“ a „mít“ se nedá z narativního hlediska postavit proti sobě. Jejich komplementarita vyjadřuje a smiřuje neměnnou sebereflexivnost s proměnlivostí situací a jejich kontextů. „Být“ je dramatem „mít“, spolu tvoří rub a líc subjektivitě.

Poznámky

[1\)](#) Jde o ukázkę začátku 7. kapitoly první verze mé knihy *Přerody* (pozn. redakce: kniha již vyšla v roce 1998 v nakladatelství Univerzity Karlovy Karolinum).

Toto je obsah Přerodů:

Předmluva

Knihá 1: Sociální konstruování

Sociální dění; Figurace dění; Transcendentno, realita, fikce; Sémiotizace a přirozený jazyk; Argumentace, vyprávění a metaforický proces; Narativizace; Biografie a historie; Institucionalizace; Právo jako metainstituce; Strategie a politiky

Knihá 2: Sociální konstrukce přerodů

Přerody obecně; Přerody společností – drama eroze režimu (případ České republiky); Přerody společností – drama zrodu řádu (případ České republiky); Paradoxy přerodu a meze konstruktivismu

[\[home\]](#) [\[back\]](#) [\[up\]](#)

© [Virtuální institut \(http://virtualni.institut.cz\)](http://virtualni.institut.cz), webmaster [Lukáš Havlín](#)
design © [Lukáš Havlín](#), graphics © [Rudolf Šmíd](#)

